Sprawozdanie z Mobilności Job Shadowing

Finlandia, Kuopio 6 - 12.09. 2026r.

Projekt nr 2025-1-PL01-KA121-SCH-000308239

W dniach **6-12.09.2026 r.** odbyliśmy mobilność w ramach projektu „Partnerstwo w Edukacji 3" do Kuopio w Finalandii. Uczestnikami mobilności byli nauczyciele opolskich szkół oraz pracownik Wydziału Oświaty w UM Opolu w składzie:

1. Stanisław Klimek
2. Agata Maziakowska
3. Agnieszka Buganik-Pszczyńska
4. Barbara Murza
5. Ewa Michalska
6. Liliana Szmigielska
7. Lucyna Dzikiewicz-Niski
8. Michał Pastuszczak
9. Urszula Materska
10. Violetta Malska

1. Informacje ogólne – cel wizyty

Celem mobilności było poznanie organizacji i funkcjonowania fińskiego systemu edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań stosowanych w zakresie edukacji włączającej oraz wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Program wizyty obejmował spotkania z przedstawicielami instytucji edukacyjnych oraz wizyty studyjne w placówkach reprezentujących różne etapy kształcenia, w tym szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, zawodowych oraz Centrum Młodzieżowym Ohjaamo.

Podczas mobilności zapoznano się z organizacją pracy szkół, zadaniami realizowanymi przez nauczycieli i specjalistów oraz rozwiązaniami służącymi wspieraniu uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. Szczególną uwagę poświęcono funkcjonowaniu edukacji włączającej, organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracy specjalistów oraz roli szkolnej opieki zdrowotnej w procesie wspierania uczniów.

Istotnym elementem wizyty było również poznanie fińskiego systemu doradztwa zawodowego, organizacji kształcenia zawodowego oraz działań podejmowanych na rzecz

uczniów wymagających dodatkowego wsparcia edukacyjnego. Bezpośrednie obserwacje, prezentacje i wymiana doświadczeń umożliwiły poznanie dobrych praktyk oraz rozwiązań, które mogą stanowić inspirację do dalszego doskonalenia pracy placówek oświatowych.

Mobilność przyczyniła się także do rozwoju kompetencji językowych i komunikacyjnych uczestników oraz poszerzenia wiedzy na temat fińskiej kultury, tradycji i funkcjonowania społeczeństwa.

2. Niedziela, 6 października 2026 r. – Przyjazd do Kuopio

Podróż do Kuopio rozpoczęła się we wczesnych godzinach porannych. O godzinie 3:00 uczestnicy mobilności wyruszyli busem z Opola do Krakowa, skąd odbył się lot do Helsinek. Następnie, po krótkim czasie oczekiwania na lotnisku, podróż kontynuowano samolotem do Kuopio. Do miejsca zakwaterowania dotarliśmy około godziny 17:00 czasu lokalnego.

Pomimo długiej podróży przebiegającej kilkoma środkami transportu, cały przejazd odbył się sprawnie i zgodnie z planem. Po zakwaterowaniu uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z najbliższą okolicą oraz przygotowania się do realizacji programu mobilności zaplanowanego na kolejne dni.

3. Poniedziałek, 7 września 2026 r.

W poniedziałek, 7 września, odbyło się oficjalne spotkanie w Wydziale Edukacji i Wychowania Urzędu Miasta Kuopio, odpowiedzialnym m.in. za organizację wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, realizację kształcenia specjalnego, zapewnienie odpowiednich form pomocy oraz zarządzanie kadrą pedagogiczną i rozwój jej kompetencji.

Podczas spotkania szczegółowo zaprezentowano fiński system edukacji. Obowiązkowa szkoła podstawowa trwa dziewięć lat i dzieli się na dwa etapy: klasy 1-6 obejmujące kształcenie wczesnoszkolne oraz klasy 7-9, w których nauczanie ma charakter przedmiotowy. Po ukończeniu szkoły podstawowej uczniowie mogą kontynuować naukę w liceum ogólnokształcącym lub szkole zawodowej.

Omówiono również system kształcenia nauczycieli. Osoby przygotowujące się do pracy w klasach 1-6 podejmują studia ukierunkowane na prowadzenie wszechstronnego kształcenia młodszych dzieci. Natomiast nauczyciele uczący w klasach 7-9 szkoły podstawowej oraz w liceach kończą studia przygotowujące do nauczania dwóch wybranych przedmiotów.

Podczas spotkania omówiono z koordynatorką strony fińskiej plan wizyty oraz program zajęć.

Następnie udaliśmy się do Hatsalan Klassillinen Koulu – szkoły podstawowej dla uczniów klas 7–9, czyli młodzieży w wieku około 13–16 lat. Szkoła liczy 12 oddziałów, w których uczy się od 21 do 25 uczniów. Trzy z nich to klasy specjalne – po jednej na każdym poziomie – przeznaczone dla uczniów z trudnościami w nauce. Liczebność tych klas nie przekracza 10 osób.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami mogą korzystać ze wsparcia pedagogów specjalnych, doradców zawodowych oraz pracowników socjalnych. Szczególnie ważnym elementem funkcjonowania szkoły jest ścisła współpraca tych specjalistów z nauczycielami oraz rodzicami uczniów.

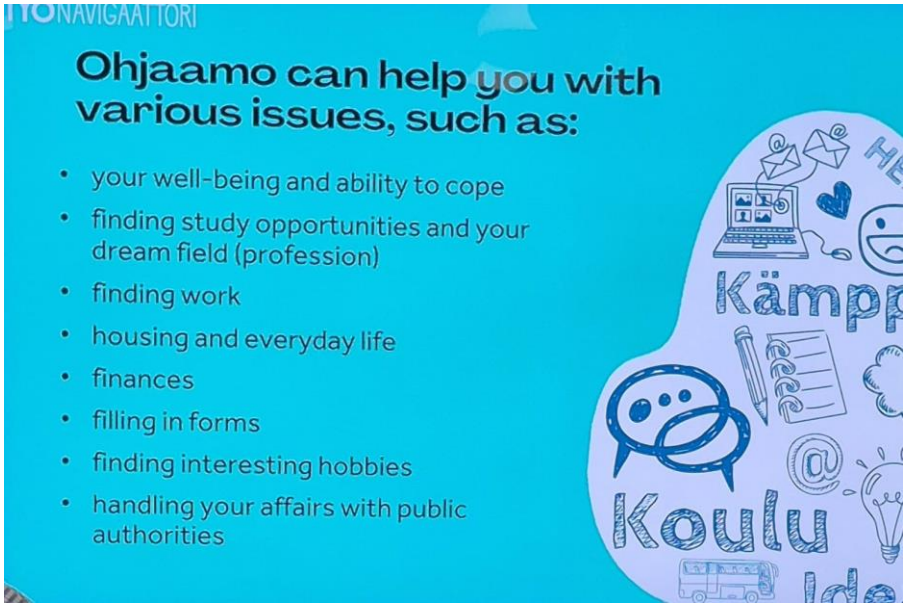
W Hatsalan Klassillinen Koulu dużą wagę przywiązuje się również do zdobywania praktycznych doświadczeń. W klasie 7 uczniowie odbywają dwudniowe zajęcia praktyczne na terenie szkoły, np. pomagając w szkolnej cafeterii. W klasie 8 jest to już tydzień, natomiast w klasie 9 – dwa tygodnie w ciągu roku szkolnego. Takie doświadczenia pozwalają młodzieży lepiej poznać swoje zainteresowania, możliwości i predyspozycje oraz przygotować się do dalszej edukacji i przyszłego życia zawodowego.

W godzinach popołudniowych odwiedziliśmy Ohjaamo Kuopio – miejski, bezpłatny punkt doradztwa skierowany do młodych osób w wieku od 15 do 29 lat. To miejsce, do którego można przyjść bez wcześniejszego umawiania wizyty i porozmawiać o różnych problemach i wyzwaniach związanych ze szkołą, pracą, dalszą edukacją, mieszkaniem czy codziennym funkcjonowaniem.

Ohjaamo oferuje wszechstronne wsparcie. Młodzi ludzie mogą uzyskać pomoc m.in. w wyborze szkoły lub kierunku kształcenia, planowaniu dalszej edukacji, poszukiwaniu pracy i przygotowaniu do procesu rekrutacyjnego, a także w sprawach mieszkaniowych, finansowych i dotyczących świadczeń. Pracownicy pomagają również w wypełnianiu formularzy, kontaktach z urzędami oraz w sytuacjach związanych z dobrostanem i codziennym funkcjonowaniem.

Istotną cechą Ohjaamo jest otwartość na wszystkich młodych ludzi – niezależnie od tego, czy pracują, uczą się, pozostają bezrobotni, czy też doświadczają trudności w codziennym życiu. Z pomocy punktu mogą korzystać również młodzi imigranci.

Po zakończeniu oficjalnej części programu, korzystając ze słonecznej pogody, udaliśmy się do **Puijo Tower**, wieży widokowej położonej na wzgórzu Puijo. Z tarasu widokowego mogliśmy podziwiać panoramę Kuopio, jezioro Kallavesi oraz rozległe kompleksy leśne i liczne wyspy otaczające miasto. Stanowiło to doskonałą okazję do poznania walorów przyrodniczych regionu i lepszego poznania miejsca realizacji mobilności.

4. Wtorek, 8 września 2026 r.

8 września 2026 r. po śniadaniu wyruszyliśmy do placówki zawodowej Savo Vocational College, mieszczącej się w Kuopio przy Hehkukatu 1.

Zostaliśmy przywitani przez dyrektora Rauno Kettunen oraz wicedyrektor Jukkę Kosunen. Placówka, którą odwiedziliśmy, była dość nietypowa, ponieważ oferowała kształcenie zawodowe zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych oraz kształcenie ogólnokształcące. Uczniowie i słuchacze odbywają kształcenie zawodowe przez około pół roku szkolnego u pracodawców, których jest około 2300. Szkoła cieszy się dużym zainteresowaniem, w bieżącym roku szkolnym podanie o przyjęcie złożyło tu 10 340 uczniów. Do szkoły uczęszcza obecnie 5373 uczniów/słuchaczy kształcących się w zawodzie, 258 osób uczęszcza do szkoły średniej, 988 osób zdobywa nowe kwalifikacje zawodowe na kursach, 113 osób realizuje inne formy nauczania. 26% osób uczęszczających do placówki to osoby poniżej 18 roku życia, 22% - osoby w przedziale wiekowym 18-20 lat, 16% - osoby w wieku 21-30 lat oraz

36% (najliczniejsza grupa) to osoby powyżej 30 lat. Dla 1200 osób język fiński nie jest językiem ojczystym. Placówka słynie z wysokiego poziomu nauczania, jej uczniowie/słuchacze zdobywają czołowe miejsca w konkursach, a sama placówka zajmuje najczęściej 1 lub 2 miejsce w ogólnokrajowych rankingach. W placówce uczą prawdziwi fachowcy. Większość słuchaczy i uczniów nie potrzebuje wsparcia, jednak są tacy, którzy korzystają z pomocy asystenta językowego- osoby, która tłumaczy wiadomości przekazywane bezpośrednio przy maszynie/urządzeniu itp. przez trenera zawodu. Placówka oferuje także pomoc pielęgniarki szkolnej, lekarza, daje możliwość objęcia słuchacza opieką tutora (np. w przypadku ucznia szczególnie uzdolnionego) czy przydzielenie dziecku z niepełnosprawnością asystenta. Szkoła oferuje darmowe obiady, a dla tych, co dojeżdżają na zajęcia ponad godzinę, śniadania. Kierunki, w których kształci placówka to zawody związane z motoryzacją, farmacją, chemią, logistyką (najbardziej popularny kierunek), biznesem oraz zdrowiem i urodą (np. fryzjerstwo i kosmetologia to kierunki często wybierane przez dziewczyny imigrantki).

Po spotkaniu z dyrekcją placówki zostaliśmy oprowadzeni po ogromnym, przestronnym budynku i zostaliśmy zapoznani z bogatym wyposażeniem warsztatów szkolnych, a także mogliśmy podpatrzeć pracę asystenta językowego.

W budynku szkoły zauważyliśmy wiele budek wyciszeń i miejsc pracy cichej oraz stref relaksu.

Szkoła oferuje roczny program dla uczniów, którzy są mniej zdolni (np. „drugoroczni") lub niezdecydowani, co robić w przyszłości. Dla takiego ucznia nauczyciele opracowują plan rozwoju osobistego i według tego planu pracują z nim przez cały rok.

Drugą szkołą, która odwiedziliśmy w tym samym dniu, to Kuopion taidelukio lumit – liceum ogólnokształcące. Dyrektorem szkoły jest Mikka Stromberg, wicedyrektorem Inka Kokkonen.

W szkole w formie prezentacji multimedialnej przedstawiono nam system kształcenia w Finlandii oraz podstawowe informacje o szkole. Następnie zostaliśmy oprowadzeni po budynku szkoły. Kuopion taidelukio lumit to placówka, w której kształci się 693 uczniów, a pracuje 45 nauczycieli. Uczniowie na koniec edukacji zdają 5 egzaminów, każdy z nich trwa 6 godzin, niektórzy uczniowie mogą mieć przedłużony czas do 8 godzin. Egzaminy miały rozpocząć się za kilka dni, dlatego w szkole przygotowano sale egzaminacyjne. Egzaminy są w formie pisemnej, uczniowie piszą je na komputerze. Uczniowie z niepełnosprawnościami mogą podczas nauki korzystać z wersji papierowych książek, pozostali pracują na laptopach, które są im udostępniane nieodpłatnie przez ministerstwo edukacji. W szkole, podobnie jak w innych, pracują tutorzy, pielęgniarka i inni specjaliści. Mieliśmy przyjemność wziąć udział w lekcji muzyki – uczniowie i opiekunka zagrali i zaśpiewali dla nas utwór, którego uczyli się na zajęciach.

Po zakończeniu programu dnia uczestnicy spotkali się w sali restauracyjnej miejsca zakwaterowania w celu uzupełnienia ankiet i podsumowania zdobytych doświadczeń. Tego wieczoru w centrum Kuopio można było zaobserwować liczne grupy studentów ubranych w charakterystyczne, kolorowe kombinezony, będące tradycyjnym elementem życia akademickiego w Finlandii.

5. Środa, 9 września 2026 r.

W środę 9 września 2026 r. o godzinie 9:00 odwiedziliśmy szkołę podstawową Snellmain koulu. Zwiedzaliśmy szkołę wraz z Dyrektor, która przedstawiła nam informacje o placówce. Szkoła jest szkołą obwodową, mieści się w dwóch budynkach, uczy się w niej blisko 350 uczniów w 18 klasach (w tym klasach łączonych). Szkoła zatrudnia 15 nauczycieli, dwóch pedagogów specjalnych, psychologa, dwóch asystentów nauczyciela i „kuratora". Klasy liczą od 20 do 26 uczniów. Z kształcenia specjalnego korzysta 20 uczniów, głównie są to głównie uczniowie z ADHD oraz zaburzeniami ze spektrum autyzmu.

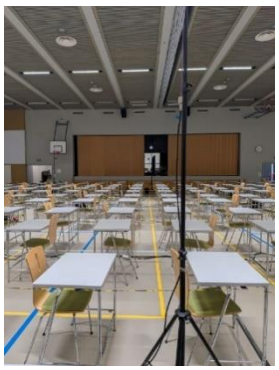
Następnie obserwowaliśmy lekcje języka fińskiego, wf i języka angielskiego. Zajęcia przebiegały w spokojnej, sprzyjającej nauce atmosferze. Uczniowie pracowali zarówno indywidualnie, jak i w grupach, co umożliwiało rozwijanie umiejętności współpracy oraz wzajemnego uczenia się. Istotnym elementem lekcji było wykorzystanie nowoczesnych technologii. Uczniowie posługiwali się tabletami, które służyły do wykonywania ćwiczeń, wyszukiwania informacji oraz utrwalania materiału. W każdej klasie nauczyciele korzystali ze sprzętu komputerowego, mieli do dyspozycji monitory interaktywne i wizualizery, dzięki czemu mogli prezentować treści w atrakcyjny i przystępny sposób, a tym samym zwiększyć zainteresowanie uczniów omawianym tematem.

Następnie udaliśmy się do szkoły goszczącej Kuopion klassillinen lukio. Jest to liceum o profilu sportowym. Uczy się w nim 650 uczniów, z czego 180 zajmuje się sportem (lekkoatletyka, hokej, piłka nożna, taekwondo, cherleederki). Przy rekrutacji do szkoły wymagane są testy sprawnościowe. Szkoła została założona w 1940 roku, a w 2006 przeszła gruntowna renowację. Uczniowie korzystają z darmowych laptopów, notebooków, książek oraz obiadów szkolnych. Lekcje trwają od godz. 8.10 do 15.50 po 75 minut każda. Uczniowie objęci programem sportowym realizują codziennie około 3 godzin treningów oraz dodatkowo około 10 godzin zajęć treningowych tygodniowo. Są też zwolnieni z niektórych przedmiotów. Wszystkich tych informacji dowiedzieliśmy się z prezentacji przedstawionej nam przez jedną z uczennic szkoły. Następnie mieliśmy możliwość obserwacji lekcji matematyki, języka angielskiego i biologii. Po obserwacjach lekcji i zwiedzaniu szkoły spotkaliśmy się z pedagogiem specjalnym, który zaprezentował nam sposób realizacji edukacji włączającej w szkole. Dowiedzieliśmy się, że szkoła zatrudnia psychologa, terapeutów, doradców zawodowych, pielęgniarkę szkolną i pracownika socjalnego. Jeden z uczniów ze specjalnymi potrzebami przedstawił nam program warsztatów LUPA, który wspiera uczniów z trudnościami edukacyjnymi w szkołach ponadpodstawowych.

6. Czwartek, 10 września 2026 r.

W czwartek 10 września odwiedziliśmy szkołę średnią Nilsiän lukio, oddaloną ponad 50 km od centrum Kuopio. W szkole tej uczy się obecnie mniej niż 100 uczniów i pracuje tam kilkunastu nauczycieli. Szkoła ta dzieli część kadry nauczycielskiej ze szkołą Juankoski lukio, tworząc wspólne, zintegrowane centrum edukacyjne. Ze względu na dużą odległość obu placówek i stosunkowo małą liczbę uczniów, nauczyciele prowadzą część zajęć (ok. 40%) z wykorzystaniem technologii umożliwiającej kształcenie w sposób hybrydowy. Ta innowacyjna koncepcja pozwala na jednoczesne prowadzenie lekcji stacjonarnie w jednym budynku szkoły i w sposób zdalny w czasie rzeczywistym w drugim. Dotyczy to w większej mierze nauczania przedmiotów, które fiński system edukacji pozostawia uczniom do wyboru. Przedmioty obowiązkowe są natomiast nauczane stacjonarnie w obu filiach. Ten model edukacyjny został wprowadzony w tej placówce w roku szkolnym 2022/23, stanowiąc pionierskie rozwiązanie i inspirując kilka innych niewielkich szkół w Finlandii do wdrożenia tej koncepcji. Wiąże się to oczywiście z kosztami, jakie musi ponieść budżet państwa i miasta w celu wyposażenia szkoły w specjalistyczne projektory o wysokiej rozdzielczości obrazu, nagłośnienie, sprzęt elektroniczny oraz poprawienie jakości akustycznej sal lekcyjnych, jednak dzięki lekcjom hybrydowym uczniowie nie są zmuszeni pokonywać dużych odległości (25km), aby uczestniczyć w zajęciach, a szkoły mogą prowadzić kursy (przedmioty) rzadziej wybierane przez młodzież w sposób ekonomiczny. Ułatwia to także uczniom łączenie nauki z wyczynowym uprawianiem sportów zimowych, jako że liceum mieści się w pobliżu znanego ośrodka narciarskiego Tahko. W szkole zatrudnieni są także psycholog, pedagog (social worker), lekarz, którzy dbają o dobrostan uczniów i pomagają rozwiązywać ich problemy - najczęściej z nauką i emocjonalne; rzadziej wynikające z agresji lub spektrum autyzmu. W fińskim systemie edukacji indywidualne wsparcie uczniom zapewnia także doradca (counsellor), zamiast wychowawcy, który opiekuje się całym oddziałem (oddziały klasowe nie są tutaj standardem, jako że lekcje prowadzone są w dużej mierze międzyoddziałowo ze względu na możliwość wyboru przedmiotów przez uczniów i tworzenie własnych planów lekcji). Wsparciem uczniów z poważniejszymi dysfunkcjami zajmują się bezpłatnie instytucje pozaszkolne.

7. Piątek, 11 września 2026 r.

W godzinach porannych odwiedziliśmy szkołę podstawową **Hiltulanlahden koulu** (dla klas 1–6) - placówkę oferującą elastyczne środowisko edukacyjne. Znajduje się ona w dynamicznie rozwijającej się dzielnicy domów jednorodzinnych - Hiltulanlahti. Od 2019 r. szkoła działa w nowej siedzibie. Dysponuje 450 miejscami, a obecnie uczy się w niej 420

uczniów. Przy placówce funkcjonuje również przedszkole dla 170 dzieci, dzięki czemu trafiają tu wychowankowie w wieku od 4 do 14 lat. Kadra składa się z 19 nauczycieli prowadzących, nauczyciela dochodzącego, 5 pedagogów specjalnych, 8 asystentów oraz pracownika socjalnego. Dostępna jest także opieka specjalistyczna – lekarz przyjmuje co najmniej raz w tygodniu, a psycholog dwa razy w tygodniu. Filozofia szkoły opiera się na elastycznym podejściu do nauczania, pracy zespołowej, edukacji cyfrowej oraz indywidualnym wsparciu. Kluczowe jest założenie, że każde dziecko ma prawo do nauki we własnym tempie. Uczniowie są akceptowani takimi, jakimi są, a pomoc - szczególnie w nauce czytania, pisania czy matematyki - udzielana jest niezwłocznie. Logo szkoły symbolizuje cztery filary: pozytywne myślenie, bezpieczeństwo, odpowiedzialność i spokój. Zintegrowany system wsparcia obejmuje również dzieci z ADHD i autyzmem. Nauczyciele są przeszkoleni w zakresie deeskalacji
i reagowania na zachowania agresywne, choć dzięki stałej obserwacji i wczesnej profilaktyce do niebezpiecznych sytuacji dochodzi niezwykle rzadko.

Szkoła **Hiltulanlahden koulu** dysponuje nowoczesnymi, doskonale wyposażonymi wnętrzami, funkcjonalną salą gimnastyczną oraz terenami rekreacyjno-sportowymi.

Po wizycie w Hiltulanlahden koulu udaliśmy się do Kuopion klassillinen lukio, gdzie podczas spotkania z dyrektor szkoły, Anną-Maiją Tiilikainen, podsumowaliśmy przebieg wizyty w Kuopio. Była to okazja do wymiany spostrzeżeń i doświadczeń zdobytych podczas mobilności oraz omówienia najciekawszych rozwiązań organizacyjnych i edukacyjnych poznanych podczas pobytu w fińskich placówkach oświatowych.

8. Sobota, 12 września 2026 r.

W sobotę, 12 września 2026 r., zakończyliśmy pobyt w Kuopio i rozpoczęliśmy podróż powrotną do Polski. Powrót odbył się tą samą trasą co podróż do Finlandii. Z Kuopio udaliśmy się samolotem do Helsinek, następnie odbyliśmy lot do Krakowa, skąd busem wróciliśmy do Opola. Podróż przebiegła sprawnie i zgodnie z planem, a do kraju wróciliśmy bogatsi o nowe doświadczenia oraz wiedzę zdobytą podczas całej mobilności.

9. Podsumowanie i wnioski

Udział w mobilności stanowił cenną okazję do poznania fińskiego systemu edukacji oraz wymiany doświadczeń z przedstawicielami placówek oświatowych i instytucji wspierających dzieci i młodzież. W trakcie wizyt studyjnych uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z organizacją kształcenia na różnych etapach edukacyjnych, zasadami funkcjonowania edukacji włączającej, systemem wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwiązaniami stosowanymi w zakresie doradztwa zawodowego.

Przeprowadzona mobilność pozwoliła lepiej zrozumieć sposób funkcjonowania fińskich szkół, w których szczególną rolę odgrywają indywidualizacja procesu nauczania, elastyczna organizacja kształcenia oraz zapewnienie uczniom wsparcia dostosowanego do ich potrzeb.

Za istotny element funkcjonowania placówek należy uznać ścisłą współpracę nauczycieli, pedagogów specjalnych, psychologów, doradców zawodowych, pracowników socjalnych oraz przedstawicieli opieki zdrowotnej, co umożliwia kompleksowe wspieranie rozwoju uczniów oraz skuteczne reagowanie na pojawiające się trudności.

Wizyty w szkołach pokazały również duże znaczenie nowoczesnych technologii w procesie dydaktycznym, a także troskę o tworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska nauki. Widoczny był również nacisk na dobrostan uczniów, rozwijanie ich samodzielności oraz przygotowanie do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Mobilność przyczyniła się także do rozwoju kompetencji językowych, komunikacyjnych i międzykulturowych uczestników. Spotkania, prezentacje oraz rozmowy prowadzone w języku angielskim sprzyjały doskonaleniu umiejętności komunikacji w środowisku międzynarodowym. Realizacja programu umożliwiła ponadto poznanie fińskiej kultury, tradycji oraz specyfiki funkcjonowania lokalnej społeczności.

Zdobyta wiedza i doświadczenia pozwoliły poszerzyć perspektywę uczestników w zakresie organizacji współczesnej edukacji oraz lepiej zrozumieć kierunki jej rozwoju. Udział w mobilności stanowił wartościowy element doskonalenia zawodowego i przyczynił się do zwiększenia świadomości znaczenia współpracy, indywidualnego podejścia do ucznia oraz budowania systemu edukacji wspierającego potrzeby wszystkich uczących się.

10. Dobre praktyki

Jednym z najciekawszych rozwiązań zaobserwowanych podczas wizyt w fińskich placówkach oświatowych była indywidualizacja procesu nauczania, stanowiąca jeden z fundamentów fińskiego systemu edukacji. Wsparcie ucznia traktowane jest jako naturalny element pracy szkoły, a pomoc udzielana jest niezwłocznie po zauważeniu pierwszych trudności. Nauczyciele i specjaliści koncentrują się przede wszystkim na pracy z uczniem i jego bieżących potrzebach, ograniczając do niezbędnego minimum czynności administracyjne oraz dokumentacyjne. W zależności od potrzeb uczniowie mogą korzystać z różnych form wsparcia, takich jak zajęcia prowadzone w klasie ogólnodostępnej, małych grupach, indywidualnie lub w klasach specjalnych. Duży nacisk kładzie się na dostosowywanie metod i form pracy do możliwości ucznia oraz tworzenie indywidualnych planów rozwoju i wsparcia. Na uwagę zasługuje również model edukacji włączającej oparty na ścisłej współpracy nauczycieli, pedagogów specjalnych, psychologów, doradców zawodowych, pracowników socjalnych oraz personelu medycznego. Dzięki zaangażowaniu wielu specjalistów możliwe jest kompleksowe wspieranie ucznia zarówno w obszarze edukacyjnym, jak i społecznym czy emocjonalnym. Istotne znaczenie ma także wczesne diagnozowanie trudności oraz szybkie wdrażanie odpowiednich działań

wspierających. Kolejną dobrą praktyką jest elastyczna organizacja procesu kształcenia, umożliwiająca dostosowanie nauki do potrzeb uczniów oraz lokalnych uwarunkowań. Przykładem może być wykorzystanie nowoczesnych technologii do prowadzenia zajęć w formule hybrydowej, co pozwala zapewnić dostęp do szerokiej oferty edukacyjnej także w mniejszych miejscowościach i szkołach o niewielkiej liczbie uczniów. Ważnym elementem funkcjonowania fińskich szkół są również dobrze zorganizowane stołówki szkolne. Każdemu uczniowi zapewniany jest bezpłatny, pełnowartościowy posiłek. Przestrzenie przeznaczone do spożywania posiłków są nowoczesne, estetyczne i funkcjonalne, a organizacja wydawania posiłków oraz zwrotu naczyń przebiega sprawnie i bez zbędnych przestojów. Rozwiązanie to wpływa nie tylko na komfort uczniów, ale również wspiera kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych i budowanie poczucia równości wśród dzieci i młodzieży. Za wartościowe rozwiązanie można również uznać powszechne wykorzystywanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennej pracy szkół. Uczniowie mają dostęp do laptopów lub tabletów, a sale lekcyjne wyposażone są w nowoczesne pomoce dydaktyczne, co ułatwia prowadzenie zajęć oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych niezbędnych we współczesnym świecie. Na uwagę zasługuje także silne ukierunkowanie szkół na dobrostan uczniów. W odwiedzanych placówkach można było zaobserwować liczne strefy wyciszenia, miejsca do indywidualnej pracy oraz przestrzenie sprzyjające relaksowi. Działania te mają na celu tworzenie przyjaznego środowiska edukacyjnego, wspierającego zarówno efektywną naukę, jak i prawidłowy rozwój społeczny oraz emocjonalny uczniów.

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Kuopio / Opole, wrześnień 2026 r. Uczestnicy projektu Erasmus+ Job-shadowing